30/06/2020

Γιατί ο Θεός ανέδειξε τους Αγίους Νεομάρτυρες στους χρόνους της Τουρκοκρατίας;

/ Ορθόδοξες Προβολές

Με αφορμή την Κυριακή Γ’ Ματθαίου, που είναι αφιερωμένη στους Άγιους Νεομάρτυρες, αλλά και τη μνήμη των «αγρίως σφαγιασθέντων υπό Κουρδικών ορδών εν τω νομώ Διαρβεκίρ της Μικράς Ασίας Ορθοδόξων Χριστιανών, υπαγομένων εις το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, που έλαβε χώρα το έτος 1896 μ.Χ.» παραθέτουμε ένα κείμενο του μακαριστού Αρχιμανδρίτου Γεωργίου Καψάνη, Προηγουμένου της Ιεράς Μονής Γρηγορίου Αγίου Όρους, το οποίο απαντά στο ερώτημα του τίτλου:

Για πέντε λόγους κατά τον φιλομάρτυρα άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη ευδόκησε ο Θεός να αναδείξει τους αγίους Νεομάρτυρες στους τωρινούς καιρούς. Από τους λόγους αυτούς φαίνεται η μεγάλη σημασία της ομολογίας των Νεομαρτύρων.

Πρώτον, διά να είναι **ανακαινισμός όλης της Ορθοδόξου πίστεως**.

Βεβαιώνονται οι σύγχρονοι προς τους Νεομάρτυρες Χριστιανοί για τα κατορθώματα των παλαιών Μαρτύρων που λόγω δυσπιστίας ή πολυκαιρίας έχει ατονήσει η προς αυτούς αδίστακτη πίστη. Τώρα βλέπουν με τα ίδια τους τα μάτια Νεομάρτυρες, που κάποτε ήσαν συγγενείς ή φίλοι ή γνώριμοί τους, να υπομένουν παρόμοια με τους παλαιούς Μάρτυρες βασανιστήρια χωρίς να δειλιάζουν να «φαίνονται πάλιν εις τον κόσμον δεύτεροι Γεώργιοι, δεύτεροι Δημήτριοι, νέοι Θεόδωροι, όχι μόνον διά την ταυτότητα των ονομάτων, αλλά πολλώ μάλλον διά την ομοιότητα των Μαρτυρίων».

Ανακαινίζουν ακόμη στις καρδιές των τωρινών Χριστιανών το κήρυγμα των ιερών Αποστόλων, κάνουν πειστικό το Ευαγγέλιο και βεβαιώνουν την θεότητα του Ιησού Χριστού, ο οποίος είναι Ομοούσιος με τον Αναρχόν Του Πατέρα και με το ζωοποιόν αυτού Πνεύμα, και κηρύττουν το μέγα μυστήριον της Αγίας Τριάδος και επισφραγίζουν όλη την ορθόδοξο πίστη των Χριστιανών, όχι μόνο με τα λόγια, «αλλά μάλλον με τα πάνδεινα κολαστήρια οπού έλαβον, και με αυτό το ίδιον αίμα και τον μαρτυρικόν τους θάνατον».

Δεύτερον, **κάνουν αναπολόγητους τους αλλόπιστους εν τη ημέρα της κρίσεως**.

Τι απολογία θα δώσουν εις τον Θεόν οι αλλόπιστοι που άκουσαν την ομολογία των αγίων Νεομαρτύρων, είδαν την θυσία τους και την αγάπη τους προς τον Χριστό, είδαν τα σημεία και θαύματα που συνόδευαν την μαρτυρική τους τελείωση; Οι άγιοι Νεομάρτυρες «ελεήσαντες την απώλειαν των αλλόπιστων, επήγαν επί τούτου εις το Μαρτύριον και εκήρυξαν εις αυτούς την αλήθειαν, διδάσκοντές τους να αφήσουν το σκότος, εις το οποίον ευρίσκονται, και να προστρέξουν εις το φως της του Χριστού θεοσέβειας και πίστεως, ίνα μη κατακριθώσι εν τω ασβέστω πυρί της κολάσεως». Αλλ' αυτοί, τυφλοί από τον άρχοντα του σκότους του αιώνος τούτου και από τα πάθη, δεν μπόρεσαν να ιδούν και να δεχθούν την αλήθεια του Ευαγγελίου. Γι' αυτό και ο Κύριος, τρόπον τινά, θα τους ειπεί κατά την ήμερα της κρίσεως: «ει μη ελάλησα υμίν διά των Μαρτύρων μου τούτων, αμαρτίαν ουκ είχετε, νυν δε πρόφασιν ουκ έχετε περί της αμαρτίας υμών».

Τρίτον, **οι νέοι ούτοι Μάρτυρες είναι δόξα μεν και καύχημα της Ανατολικής Εκκλησίας, έλεγχος δε των κακοδόξων**.

Μας ονείδιζαν οι κακόδοξοι δυτικοί ότι νέο Άγιο και Μάρτυρα δεν παρουσίασε μετά το σχίσμα η Ανατολική Εκκλησία. Οι Νεομάρτυρες, όχι μόνο δεν υστερούν έναντι των παλαιών, αλλά και σε κάποιο σημείο υπερέχουν «καθ' ότι εκείνοι μεν ηγωνίσθησαν κατά της πολυθεΐας και ειδωλολατρίας, ήτις είναι μία προφανής

ασέβεια, οπού δύσκολα ημπορεί να απατήση ένα λογικόν νουν, ούτοι δε ηγωνίσθησαν κατά της των αλλόπιστων μονοπρόσωπου μονοθείας, ήτις είναι μία κεκρυμμένη ασέβεια οπού ευκόλως δύναται να απατήση τον νουν».

Η ορθόδοξος Εκκλησία γεννά συνεχώς νέους Αγίους και Μάρτυρες, διότι είναι ενωμένη με τον Νυμφίο της Χριστό και έχει ως νυμφαγωγό της το Άγιο Πνεύμα. Γεννά Αγίους που ευαρεστούν τον Θεό και που ο Θεός δοξάζει με σημεία· διότι η ίδια είναι αγία ευάρεστος στον Θεό και ταμιούχος της θείας Χάριτος του Αγίου Πνεύματος, άρα και τα δόγματα της είναι αληθινά και ορθόδοξα: «οίοι γαρ οι υιοί, τοιαύτη και η μήτηρ· και οίος ο καρπός, τοιούτον και το δένδρον και οία τα αιτιατά, τοιαύτα και τα αίτια».

Τέταρτον, **οι νέοι ούτοι Μάρτυρες είναι παράδειγμα υπομονής, εις όλους τους ορθοδόξους οπού τυραννούνται εις τον ζυγόν της αιχμαλωσίας**.

Τα δεινά των υποδούλων ορθοδόξων ήσαν απερίγραπτα. Η καταπίεσις συνεχής και αφόρητος. Οι κατακτηταί απέβλεπαν στον εξισλαμισμό, γιατί αυτός εξασφάλιζε τον αφελληνισμό και τον εκτουρκισμό. Αντιστεκόμενοι οι άγιοι Νεομάρτυρες στη βία των κρατούντων και την θέλησή τους να τους εξισλαμίσουν, ενίσχυαν και επαραδειγμάτιζαν όλους τους ορθοδόξους λαούς να υπομείνουν την καταπίεση και να μη τουρκέψουν.

Κάθε Νεομάρτυς είναι ένα ισχυρό ανάχωμα στην πλημμύρα του εξισλαμισμού και εκτουρκισμού. Χωρίς τους Νεομάρτυρες είναι αμφίβολο εάν διετηρούντο η Ορθοδοξία και ο Ελληνισμός. Προσφυέστατα ο άγιος Νικόδημος παρουσιάζει τους αγίους Νεομάρτυρες να λέγουν προς τους καταπιεζομένους Χριστιανούς. «Αδελφοί μας Χριστιανοί. Αδελφοί μας αγαπητοί και παμπόθητοι· ο λαός του Κυρίου ημών Ιησού Χρίστου ο εκλεκτός και περιούσιος, λάβετε παράδειγμα υπομονής των θλίψεων, οπού δοκιμάζετε, από ημάς τους συναδέλφους σας· ημείς διά να υπομείνωμεν ανδρείως διά τον Χριστόν τα παρά των αλλόπιστων διάφορα μαρτύρια, εκληρονομήσαμεν μίαν Βασιλείαν αιώνιον, και εσυναριθμήθημεν με τους παλαιούς και Αγίους Μάρτυρας και εσείς εάν υπομένετε μετά ευχαριστίας, διά το όνομα του Χριστού, τους δαρμούς, τας φυλακάς, τας αλύσεις, τας αγγαρείας, τας ζημίας, τα ανυπόφορα δοσίματα και τα άλλα βάσανα οπού σας κάμνουν οι νυν κρατούντες, βέβαια ως Μάρτυρες τη προαιρέσει λογίζεσθε κοντά εις τον Θεόν επειδή, καθώς λέγει ο Θείος Χρυσόστομος, «το Μαρτύριον ου τη αποβάσει κρίνεται μόνον, αλλά και τη προθέσει· ουκ επειδάν αποτμηθή ο Μάρτυς, τότε γίνεται Μάρτυς, αλλ’ αφ’ ου αν την πρόθεσιν επιδείξηται Μάρτυς εστί, καν μη πάθη τα μαρτύρια»· (Ερμηνεία εις τον ε’ Ψαλμόν). Και πάλιν ο αυτός· «φέρε τοίνυν τα συμπίπτοντα γενναίως, τούτο γαρ σοι Μαρτύριόν εστι»· (Ερμην. εις τον ρκζ’ Ψαλμόν).

Όθεν και ως τη προαιρέσει Μάρτυρες λογιζόμενοι, μετά θάνατον μέλλετε να συναριθμηθήτε με ημάς και να κατοικήσετε εις τόπον φωτεινόν και πλατύτατον, εις τόπον χαράς και αναπαύσεως... Επειδή σας πληροφορούμεν αδελφοί, ότι διά άλλο τέλος δεν σας παιδεύουν με τα βαρέα δοσίματα και με τα άλλα κακά, πάρεξ διά να βαρεθήτε, να χάσετε την υπομονήν, και έτζη να αρνηθήτε την πίστιν σας και να δεχθήτε την ειδικήν των θρησκείαν· όθεν και εσείς τον σκοπόν αυτών ηξεύροντες, φυλαχθήτε αγαπητοί αδελφοί μας, φυλαχθήτε, διά αγάπην Θεού και διά την σωτηρίαν των ψυχών σας, να μη σας κλέψουν τον θησαυρόν της Αγίας σας πίστεως, της οποίας όλος ο κόσμος με όλας του τας δόξας και αναπαύσεις και τα βασίλεια, δεν είναι αντάξιος».

Πέμπτον δε και τελευταίον. **Οι νέοι ούτοι Μάρτυρες είναι θάρρος και παρακίνησις, εις το να τους μιμούνται διά του έργου και όλοι οι άλλοι Χριστιανοί, εξαιρέτως δε οι πρότερον αρνηθέντες τον Χριστό**.

Πρέπει νομίζω δεόντως να τονισθεί ότι οι άγιοι Νεομάρτυρες είναι οι κατ’ εξοχήν αντιστασιακοί της Τουρκοκρατίας. Την αντίσταση τους έκαναν όχι με πράξεις δολιοφθοράς (σαμποτάζ) κατά του κατακτητού που θα προκαλούσε τα αντίποινα των βαρβάρων Τούρκων και θα στοίχιζε την ζωή σε χιλιάδες αθώα θύματα, αλλά με την γενναία δημοσία ομολογία και έλεγχο που ασκούσαν κατά του κατακτητού,

με αποτέλεσμα η οργή του κατακτητού να ξεσπά σ’ αυτούς τους ίδιους και όχι στον υπόλοιπο λαό. Θα μπορούσαμε επίσης να ειπούμε ότι η οργή του κατακτητού για τον ορθόδοξο λαό εύρισκε σαν εξιλαστήρια θύματά της τους αγίους Νεομάρτυρες και έτσι εσώζετο ο λαός. Αυτό συνέβη με τον Ιερομάρτυρα άγιο Γρηγόριο τον Ε’ που με το μαρτυρικό του θάνατο εξευμένισε την θηριώδη μανία των αγανακτισμένων λόγω της ενάρξεως της Εθνεγερσίας Τούρκων, επισήμων και όχλου, και έσωσε τους Έλληνες της Πόλεως από τη σχεδιαζόμενη ομαδική γενοκτονία.

Όταν οι κατά καιρούς ταγοί του τόπου μας ακούσουν τον κτύπο της καρδιάς του λαού μας, όπως ο Μακρυγιάννης και ο Πατροκοσμάς, όταν νοιώσουν την γνησιότητα, αλήθεια, ανθρωπιά και λαϊκότητα της Ορθοδοξίας, και τον άρρηκτο δεσμό της με το πονεμένο και μαρτυρικό μας Γένος, όταν παύσουν να διαβάζουν την ιστορία μας με τα αθεϊστικά, ιδεαλιστικά ή μαρξιστικά γυαλιά, τότε θα αισθανθούν την ανάγκη να τιμήσουν και τους αγίους Νεομάρτυρες ως τους πρώτους και κορυφαίους αντιστασιακούς του Νεωτέρου Ελληνισμού, ως τους εμπροσθοφύλακες των αγωνιστών της εθνεγερσίας του 1821, ως τα χελιδόνια της εθνικής μας ανεξαρτησίας.

Ἀπολυτίκιον Αγίων Νεομαρτύρων

Ἦχος γ’. Θείας πίστεως.
Νέοι Μάρτυρες, παλαιάν πλάνην, καταστρέψαντες, ὕψωσαν πίστιν, τῶν ᾽Ορθοδόξων, καί στερρῶς ἠγωνίσθησαν τήν γάρ ἀνόμων θρησκείαν ἐλέγξαντες, ἐν παρρησίᾳ Χριστόν ἀνεκήρυξαν, Θεόν τέλειον. Καί νῦν ἀπαύστως πρεσβεύουσι, δωρήσασθαι ἡμῖν τό μέγα ἔλεος.

Ὁ Οἶκος
Ἀεί μέν, καί ἐν πᾶσιν ὀφείλομεν, ἀδελφοί, ἐξυμνεῖν καί θαυμάζειν τῆς περί ἡμᾶς τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ προνοίας τά ἀνεξιχνίαστα κρίματα, οὐχ ἧττον δέ, καί ἐπί τῇ πολυχρονίῳ ταύτῃ τοῦ ἡμετέρου γένους τυραννικῇ αἰχμαλωσίᾳ· αὕτη καί γάρ, πλείστων τε ἄλλων κατά ψυχήν ἀγαθῶν ἡμῖν τοῖς τυραννουμένοις παραίτιος γέγονε, καί ἐξαιρέτως, δι’ αὐτῆς καί ἐξ αὐτῆς ὁ εὐκλεής οὗτος, καί Χριστῷ πεφιλημένος, καί τῆς οὐρανίου ἀποθήκης ἄξιος καρπός ἀνεβλάστησεν, οἱ Νεοφανεῖς, λέγω, μάρτυρες· οἱ νῦν εἰς εὐφημίαν προκείμενοι· οὗτοι γάρ, οἱ καρτερόψυχοι, τῇ τοῦ Χριστοῦ δυνάμει θωρακισθέντες, πάντα τά τοῦ βίου τερπνά, ὡς σκύβαλα ἐλογίσαντο· καί σαρκός μηδόλως φεισάμενοι, εἰς τό στάδιον τῆς ἀθλήσεως ἀπεδύσαντο, τήν μέν τῶν ᾽Αγαρηνῶν ἀσέβειαν θριαμβεύσαντες, τήν δέ τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐν παρρησίᾳ ἀνακηρύξαντες· ὑπέρ ἧς, καί πολυειδέσι βασάνοις ἀνδρείως, μέχρι τέλους ἐνεκαρτέρησαν, καί τόν τοῦ μαρτυρίου ἀνεδήσαντο

στέφανον, πρός τόν στεφανίτην ἀναβοῶντες, σύ τῶν μαρτύρων ὑπάρχεις, Χριστέ, τό στερέωμα.

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα Ιεράς Μητροπόλεως Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού.